

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİK BÜLTEN

Temmuz 2013

Sayı 3

AYLIK EKONOMİK BÜLTEN

DÜNYADAKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Ben Bernanke, ABD ekonomisinin öngörülenden daha olumlu bir iyileşme sürecine girmesi ile birlikte varlık alım programının 2013 yılsonundan önce daraltılabileceğini, 2014 yılının ortasında da sonlandırılabilceğini ifadesinin ardından; küresel piyasalarda genel olarak satış baskısının arttığı gözlenirken, gelişmekte olan ülkelerde faizlerin yükseldiği, CDS primlerinin artış kaydettiği, sermaye hareketlerindeki artan oynaklığa bağlı olarak yerel para birimlerinin Dolar karşısında değer kaybettiği görülmüştür.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) tarafından 26 Haziran tarihinde yayınlanan "Gelişmekte olan Ekonomilere Sermaye Akımı" Raporunda yapılan tahminlere göre 2013 yılında gelişmekte olan ekonomilere özel sermaye akımları girişinin 36 milyar dolar gerileyerek 1,14 trilyon dolar olması beklenmektedir. 2014 yılında ise sermaye akımlarının bir miktar daha gerileyerek 1,11 trilyon dolar ile 2009 yılından bu yana en düşük seviyede gerçekleşeceği tahmin edilmektedir.

G-8 Liderler Zirvesi'nde, küresel ekonomik görünüme ilişkin yapılan değerlendirmelerde "en kötünün" geride kaldığı ifade edilirken başta ABD, Euro Alanı ve Japonya'da uygulanan ekonomik aktiviteyi destekleyici politikaların da etkisiyle aşağı yönlü risklerin azaldığı vurgulanmıştır.

ABD

ABD'de Haziran ayında kamu harcamalarındaki yavaşlamaya rağmen, sanayi üretimi ve özel tüketimde artış gözlenmiştir.

ABD Ekonomisi için yapılan tahminlere göre;

Dünya Bankası tarafından 2013 yılı için %2, 2014 yılı için 2,8 ve 2015 yılı için %3 oranında büyüme öngörülmüşken; IMF Temmuz ayında yapmış olduğu güncelleme ile 2013 yılı için %1,7 ve 2014 yılı için %2,7 oranında bir büyümeyi tahmin etmektedir.

ABD'de daha önce %2,5'ten %2,4'e indirilen 2013 yılı birinci çeyrek GSYH büyüme oranının da yeniden aşağı yönlü revize edilerek %1,8 düzeyinde gerçekleştiği açıklanmıştır. Ülkede, kamu harcamalarındaki kesintilerin ve gelir vergisindeki artışın söz konusu revizyonda etkili olduğu belirtilirken, GSYH'nin yaklaşık %70'ini kapsayan hanehalkı harcamalarının söz konusu dönemdeki artışının %3,4'ten %2,6'ya revize edildiği vurgulanmıştır.

8 Temmuz tarihinde Washington'da ilk turu başlayan, ABD ile AB arasındaki Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) müzakerelerinin, ikinci turunun 7 Ekim 2013 tarihinde Brüksel'de yapılması planlanmaktadır.

JAPONYA

Japonya ekonomisinde parasal genişleme sonrasında yenin değer kaybı ile sekteye uğrayan büyüme, sanayi üretimindeki artış ve iç talepteki canlanma ile yeniden ivme kazanmıştır. G-8 Liderler Zirvesi'nden Japonya'nın uyguladığı genişleyici para politikalarına destek kararı çıkmasının ardından Japonya Merkez Bankası Başkanı rekor düzeydeki parasal genişleme programının daha da genişletilebileceğini ifade etmiştir.

2013 yılı birinci çeyrek büyümesi bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 4,1 olarak kaydedilmiştir.

Uluslararası kuruluşlar Japonya'nın büyüme tahminlerini revize etmiştir. Dünya Bankası Japonya ekonomisinin 2013 ve 2014 yıllarında yüzde 1,4 oranında büyüyeceğini tahmin ederken, IMF ise Temmuz ayında bir önceki tahminlerine göre büyüme beklentilerini yukarı yönlü revize ederek sırasıyla yüzde 1,6 ve yüzde 1,4 olarak güncellemiştir.

Dünya Bankası Raporuna göre, Japonya'daki parasal genişlemenin gelişmekte olan ülkeler üzerinde bazı etkiler yaratabileceği değerlendirilmiştir. Buna göre,

- Yendeki yüksek oranlı değer kaybı, gelişmekte olan ülkelerin reel kurlarındaki değerlenme baskısını artırmıştır.
- Yeninin değerinin düşürülmesi, başta bölge ülkeleri olmak üzere gelişmekte olan ülkelerin ihracatlarını azaltabilir. Fakat gelir esnekliğinin, fiyat esnekliğine kıyasla daha fazla olması ve böylece, yeninin değer kaybetmesiyle birlikte Japonya'dan talep edilen ithalatın artması durumu söz konusu olabilir.

ÇİN

Çin'de 2012 yılının ikinci yarısından bu yana konut fiyatlarında gözlenen hızlı yükseliş ve kredi artış hızının ivmelenmesi ülkede finansal sistemin kırılganlığına yönelik endişeleri artırmıştır. Bu çerçevede Çin Merkez Bankası'nın aldığı önlemler Haziran ayı ortasında ülkede likidite sıkışıklığının yaşanmasına ve buna bağlı olarak faizlerin yükselmesine neden olmuştur.

Çin ekonomisinde Haziran ayında gerçekleşen ekonomik veriler ekonomik büyümede yavaşlamanın devam edeceği yönündeki endişeleri artırmıştır. 2013 yılının ikinci çeyrek büyüme verisinin açıklanması öncesi, Haziran ayındaki ihracat ve ithalat büyümeleri sırasıyla yüzde 3,1 ve yüzde 0,7 ile beklenmedik şekilde düşerek, hem iç talep hem de dış talepteki zayıflığın büyümedeki yavaşlamayı artıracak sinyali vermiştir. Resmi PMI verisinin Haziran ayında 50,8 seviyesinden 50,1 gibi eşik seviyeye inmesi ekonomik büyüme üzerindeki endişeleri artırmıştır. Çin'de son günlerde yaşanan 10 yılın en büyük kredi daralması, aşırı kapasite kullanımı ve emlak piyasasındaki ısınma ülkenin Asya finansal krizinin yaşandığı 1998 yılından bu yana yıllık büyüme hedefini ilk kez gerçekleştirilememesi riski ile karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

EURO BÖLGESİ

IMF'nin Temmuz ayındaki güncellemesinde, Avro Bölgesi'nde, 2013 yılında da resesyonun devam edeceği ifade edilmektedir. Nisan ayındaki tahminler 0,2 puan aşağı yönde revize edilerek, bölgenin 2013 yılında yüzde 0,6 oranında daralacağı öngörülmüştür. Önemli alanlarda yapılması gereken reformların ertelenmesiyle birlikte 2014 yılına ilişkin büyüme beklentileri de aşağı yönlü revize edilmiş ve Avro Bölgesi'nin 2014 yılında yüzde 0,9 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

İlk çeyrekte yüzde 0,3 oranında daralan Avro Bölgesi'nin üretim ve tüketim verileri ikinci çeyrekte de düşük ekonomik aktiviteye işaret etmektedir. Mayıs ayında 47,7 seviyesinde gerçekleşen bileşik PMI endeksi Haziran ayında 48,7 seviyesine yükselmiştir. Endeks son on yedi aydır daralma sinyali vermekle birlikte, daralmanın şiddeti azalmaktadır. PMI endeksi Fransa, İtalya ve İspanya'da daralmaya işaret ederken, Almanya ve İrlanda'da eşik seviyenin üzerinde gerçekleşmiştir. PMI verilerinin, yılın ikinci çeyreğinde bölge genelinde yüzde 0,2 oranında daralacağı öngörülmektedir.

TÜRKİYE

2013 yılı ilk çeyrek büyümesinde, net ihracattan çok tüketim harcamaları büyük rol oynamış idi. Yılın geri kalan kısmında da sınırlı oranda artan ihracat karşısında, büyümenin öngörülen %4'ün altında olması beklenmektedir. Diğer yandan yurtiçi ve yurtdışı piyasalardaki gelişmeler döviz kurlarındaki dalgalanmalar, fiyat istikrarını ve finansal istikrarı etkileyeceği sebebiyle TCMB, ek parasal sıkılaştırmaya gitmiştir.

Fed Başkanı tarafından yapılan açıklama da varlık alım programının 2013 yılında daraltılabileceği ve programın 2014 yılı ortasında sonlandırılacağı belirtilmiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkeler tarafından olumsuz algılanan bu açıklama sonrasında Türkiye'de de, borsa sert düşüşleri görmüş, sermaye çıkışları hız kazanmıştır. TCMB, ek parasal sıkılaştırma uygulamalarına devam ederek, kurdaki yükselişi engellemeye çalışmaktadır.

ENFLASYON

%	TÜFE		ÜFE	
Haziran	2012	2013	2012	2013
Yıllık	8,87	8,30	6,44	5,23
Yıllık Ort.	8,89	7,47	10,24	3,18
Aylık	-0,90	0,76	-1,49	1,46

2013 yılı Haziran ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %8,30, ÜFE'de %5,23 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,76 oranında, ÜFE'de ise %1,46 oranında artış yaşanmıştır.

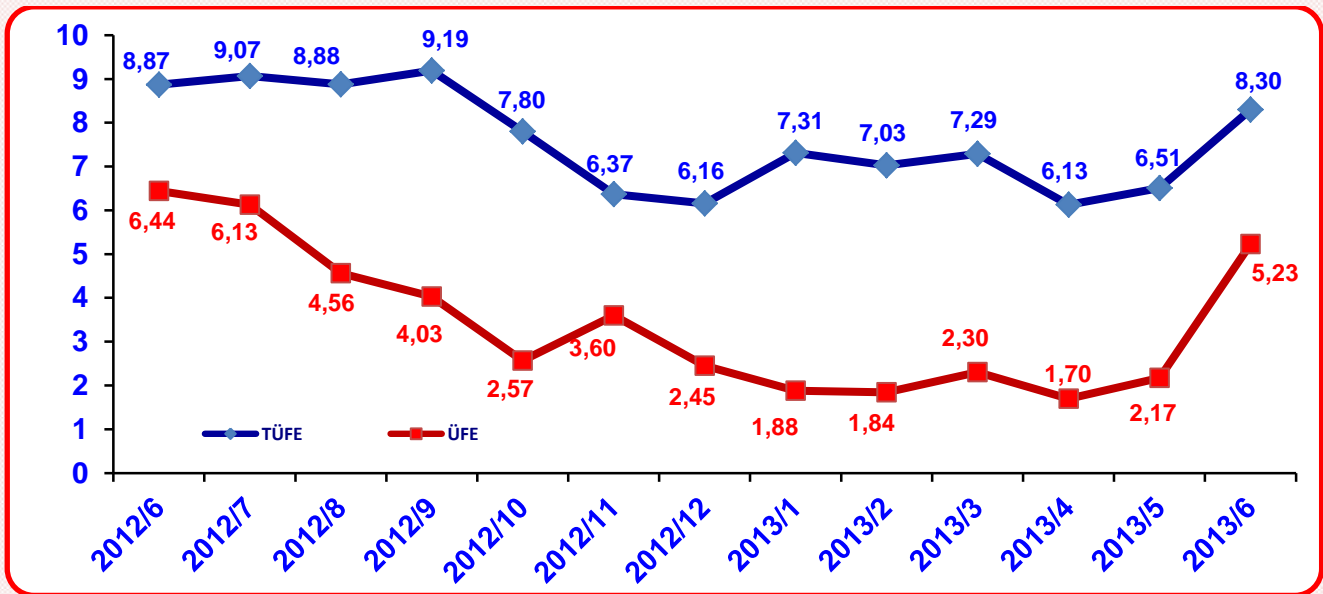
Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %16,09 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı ayına göre TÜFE'de en yüksek artış; Gıda ve alkolsüz içecekler (%12,88), lokanta ve oteller (%8,93), ulaştırma (%7,72), konutta (%6,73) gerçekleşmiştir. Aylık en fazla düşüş gösteren sektör %1,74 ile giyim ve ayakkabı grubudur.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırında, İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %6,72 ve on iki aylık ortalamalara göre %7,32 oranında artış gerçekleşmiştir.

ÜFE alt kalemleri bazında, bir önceki aya göre; sanayinin üç sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,47 ve imalat sanayi sektöründe %1,08, elektrik, gaz ve su sektöründe %0,84 oranında artış gerçekleşmiştir.

Sanayinin alt sektörleri bazında ÜFE değerlendirildiğinde; en yüksek aylık artış %4,92 ile büro makinaları imalatında gerçekleşirken, onu %4,56 ile kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı, %3,77 ile giyim eşyası imalatı izlemiştir. Haziran ayı itibariyle 788 maddeden, 444 maddenin ortalama fiyatında artış, 167 maddenin ise ortalama fiyatlarında düşüş gerçekleşirken; 177 maddenin ortalama fiyatında ise değişim gözlenmemiştir.

Yıllık Değişim Oranları (%)

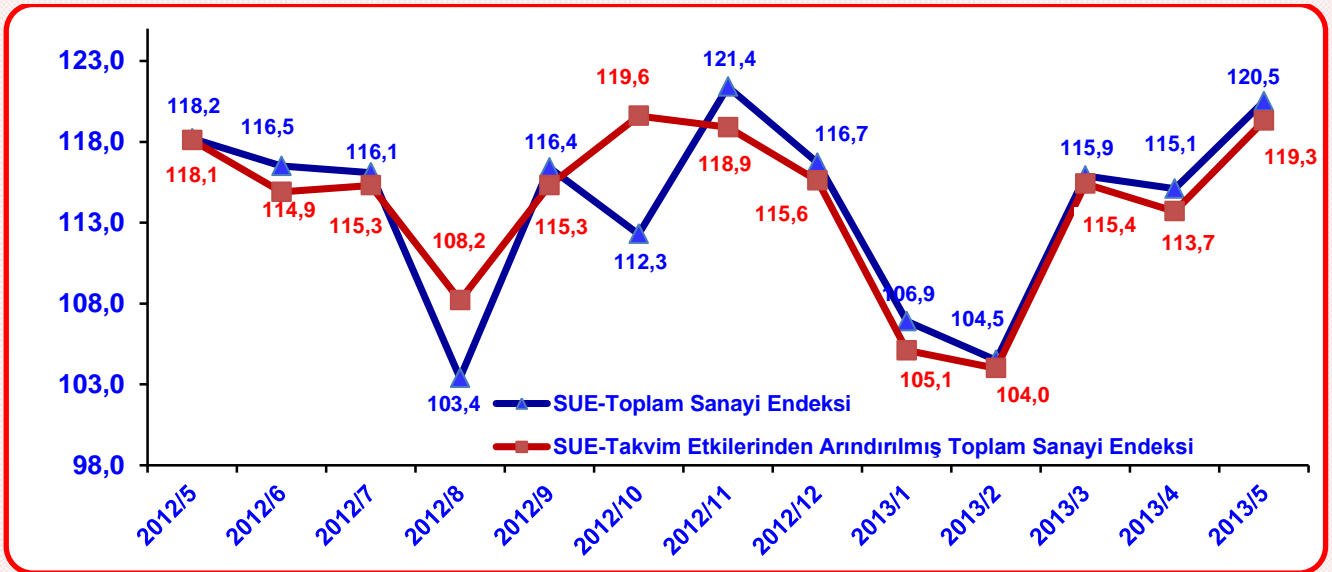
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

Mayıs 2013 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	120,5	1,95	119,3	1,0	115,3	-0,6
Madencilik ve Taşocakçılığı	105,2	-6,0	105,0	-6,0	103,3	-4,6
İmalat Sanayi	123,5	2,6	122,0	1,4	115,4	-0,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	108,9	1,6	108,3	1,6	114,0	0,5

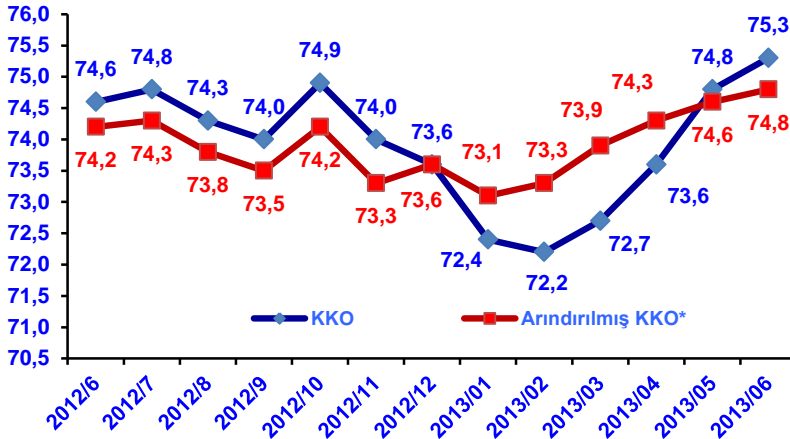
Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre Mayıs ayında %1,95 oranında artmıştır. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks ise, bir önceki aya göre %0,6 oranında azalmıştır.

Takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'ni sektörel bazda değerlendirecek olursak; madencilik ve taşocakçılığı sektörü yıllık endeksi %6,0 oranında azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %1,4 oranında ve elektrik,gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi de %1,6 oranında artmıştır.

2013 yılı Mayıs ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'ne göre; bir önceki aya göre, en fazla artış %9,0 ile deri ve ilgili ürünlerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu artışı, %7,7 ile tütün ürünleri imalatı, %5,9 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı, izlemiştir. En yüksek azalış ise, %15,8 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu azalışı, %11,9 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı, %8,5 ile diğer ulaşım araçlarının imalatı takip etmektedir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2013 Haziran ayında Kapasite Kullanım Oranı %75,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı ve makine ve ekipmanlarının kurulumu ve onarımı %80,7, tekstil ürünlerinin imalatı %79,9, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %79,4 ile ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %78,5 ile 2013 yılı Haziran ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Nisan	TÜRKİYE		KENT		KIR	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Kurumsal olmayan nüfus (000)	73.405	74.261	50.299	50.778	23.106	23.473
15 yaş ve üstü nüfus (000)	54.520	55.406	37.551	38.011	16.969	17.394
İşgücü (000)	27.055	28.332	17.995	18.839	9.060	9.492
İstihdam (000)	24.630	25.691	16.074	16.762	8.556	8.929
İşsiz (000)	2.425	2.641	1.921	2.077	504	564
İşgücüne katılma oranı (%)	49,6	51,1	47,9	49,6	53,4	54,6
İstihdam oranı (%)	45,2	46,4	42,8	44,1	50,4	51,3
İşsizlik oranı (%)	9,0	9,3	10,7	11,0	5,6	5,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,1	11,5	10,9	11,3	11,9	12,6
Genç nüfusta işsizlik oranı ⁽¹⁾ (%)	16,7	17,5	18,9	20,1	12,0	12,8
İşgücüne dahil olmayanlar (000)	27.464	27.074	19.556	19.172	7.908	7.902

Türkiye genelinde 2013 yılı Nisan ayı işsizlik oranı, bir önceki senenin aynı ayına ve bir önceki aya göre 0,3 puan artış ile %9,3 oranında gerçekleşmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı %11,5 olarak kaydedilmiş, işsiz sayısı 216 bin kişi artarak, 2 milyon 641 bin kişiye yükselmiştir.

Genç nüfusta işsizlik oranı %17,5 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

2013 Nisan ayında istihdam edilenlerin %23,6'sı tarım, %19,6'sı sanayi, %7'si inşaat, %49,9'u ise hizmetler sektöründedir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında inşaat sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,4 puan, hizmetler sektörünün payının 0,4 puan ve sanayi sektörünün payının 0,1 puan artarken, tarım sektörünün payı ise, 0,8 puan azaldığı görülmektedir.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Aylar	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
2012 Nisan	4.792	6.011	1.631	12.198	24.630
2013 Nisan	5.030	6.058	1.793	12.809	25.691

Kaynak: TÜİK

ÖDEMELER DENGESİ

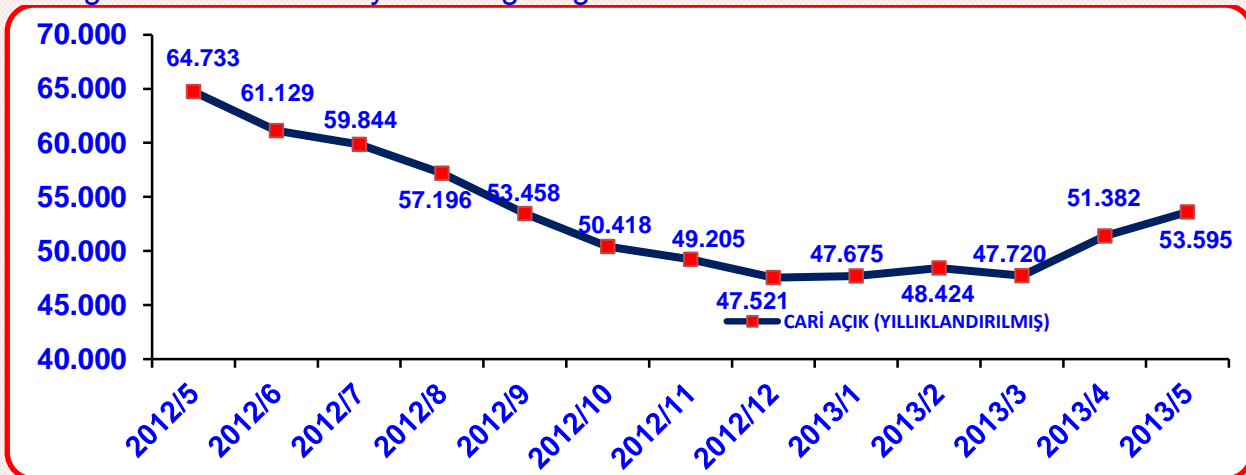
(Milyon Dolar; 12 Aylık Ort.)	2012 Mayıs	2013 Mayıs
CARİ İŞLEMLER HESABI	-64.572	-53.595
Hizmetler Dengesi	21.593	23.678
SERMAYE-FİNANS HESABI	58.092	57.653
Yurtdışında Doğrudan Yatırım	-3.900	-2.694
Yurtiçinde Doğrudan Yatırım	16.615	10.337
Portföy Hesabı-Varlıklar	1.460	4.244
Portföy Hesabı-Yükümlülükler	12.091	48.712
Diğer Yatırımlar-Varlıklar	244	-598
Diğer Yatırımlar-Yükümlülükler	23.542	26.352

Kaynak: TCMB

2013 yılının Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, cari işlemler açığı %41,7 artarak 7,5 milyar dolar düzeyinde piyasa beklentisinin üstünde gerçekleşmiştir. 2012 yılı Mayıs ayında kümülatif olarak 64,5 milyar dolar açık veren cari işlemler hesabı, 2013 yılı aynı ayında %17 oranında azalarak 53,5 milyar dolar gerçekleşmiştir. Ayrıca, Eylül 2012'den beri cari açığın, kaydedilen en yüksek düzeye ulaştığı da gözlenmektedir. Cari açık, Ocak-Mayıs 2013 dönemi için bir önceki yılın aynı ayına göre %22,43 artarak 31,9 milyar \$ seviyesine ulaşmıştır. Bu durumu, Mayıs ayındaki 2,1 milyar dolar ile yüksek seviyesini koruyan parasal olmayan altın ithalatı da desteklemiştir. Bu bağlamda, toplam mal ithalatının ihracattan daha hızlı artması cari açığa artırıcı yönde etki etmektedir. Diğer yandan turizm gelirleri de, mayıs ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre, %19,8 artarak 2,1 milyar dolar seviyesine ulaşarak cari açığa olumlu etki yapmıştır.

Net doğrudan yatırımlara baktığımızda, 2013 yılı mayıs ayından geçen yılın aynı dönemine göre, %50 azalış ile 660 milyon dolar olarak gerçekleşmiş ve azalan bir ivme kaydetmiştir. Ocak-Mayıs 2013 döneminde de net doğrudan yatırımlar %22 daralmıştır.

FED'in varlık alım programını 2013 yılı sonundan önce azaltabileceği yönündeki açıklamaları ile yurt içine sermaye akışlarındaki yavaşlamanın ödemeler dengesi üzerindeki etkisi mayıs ayında göze çarpmaktadır. Bu yavaşlama, döviz kurlarını da etkileyerek artış yönünde baskılamaktadır. Merkez bankasının bu konudaki müdahalelerinin yanı sıra, ABD'de açıklanacak veriler sonrası Fed'in uygulayacağı stratejiler doğrultusunda cari açığın ne yönde olacağı konusunda belirleyici olacağı öngörülmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi*
2012		
Haziran	108,1	76,8
Temmuz	107,3	77,0
Ağustos	104,5	74,3
Eylül	103,1	72,1
Ekim	102,4	69,3
Kasım	101,0	72,6
Aralık	97,9	73,6
2013		
Ocak	102,1	75,8
Şubat	107,5	76,7
Mart	112,1	74,9
Nisan	112,0	75,6
Mayıs	112,5	77,5
Haziran	111,8	76,2

*2004-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmış olan yeni seri Reel Kesim Güven Endeksi; 2013 yılı Haziran ayında, 111,8 oranında gerçekleşerek istikrarını korumaktadır.

Tüketici Güven Endeksi, 2013 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %1,6 oranında azalmış ve 76,2 seviyesine gerilemiştir. Bu ayda gerçekleşen düşüş pozitif bir eğilimde olan tüketicilerin sayısının azaldığını göstermektedir.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

2012 yılı Ocak-Haziran döneminde 6 milyar 703 milyon TL açık veren bütçe, 2013 yılı Ocak-Haziran döneminde 3 milyar 63 milyon TL fazla vermiştir. Aynı dönemde bütçe gelirleri %17,7 oranında artarak 190 milyar 934 milyon TL olmuştur. Bütçe giderleri ise, %11,2 oranında artarak 187 milyar 870 milyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Ocak-Haziran döneminde vergi gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %20,7 artarak 158 milyar 357 milyon TL seviyesine ulaşmıştır. Faiz hariç giderlerde %15,4 oranında artarak, 164 milyar 570 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılı Ocak-Haziran döneminde 19 milyar 4 milyon TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 26 milyar 364 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Milyon TL	2012 Ocak-Haziran	2013 Ocak-Haziran	Değişim Oranı (%)
Bütçe Giderleri	168.881	187.870	11,2
Faiz Hariç Giderler	142.621	164.570	15,4
Faiz Giderleri	26.260	23.300	-11,3
Bütçe Gelirleri	162.178	190.934	17,7
Vergi Gelirleri	131.183	158.357	20,7
Bütçe Dengesi	-6.703	3.063	-
Faiz Dışı Denge	19.557	26.364	34,8

Konyak :BUMKO

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
Ocak-Mayıs	2012	61.067		96.957		71.717		-35.890		63,0
	2013	62.829	2,9	104.790	8,1	77.392	7,9	-41.961	16,9	60,0
Mayıs	2012	13.132		21.750		16.012		-8.619		60,4
	2013	13.316	1,4	23.209	6,7	17.085	6,7	-9.893	14,8	57,4

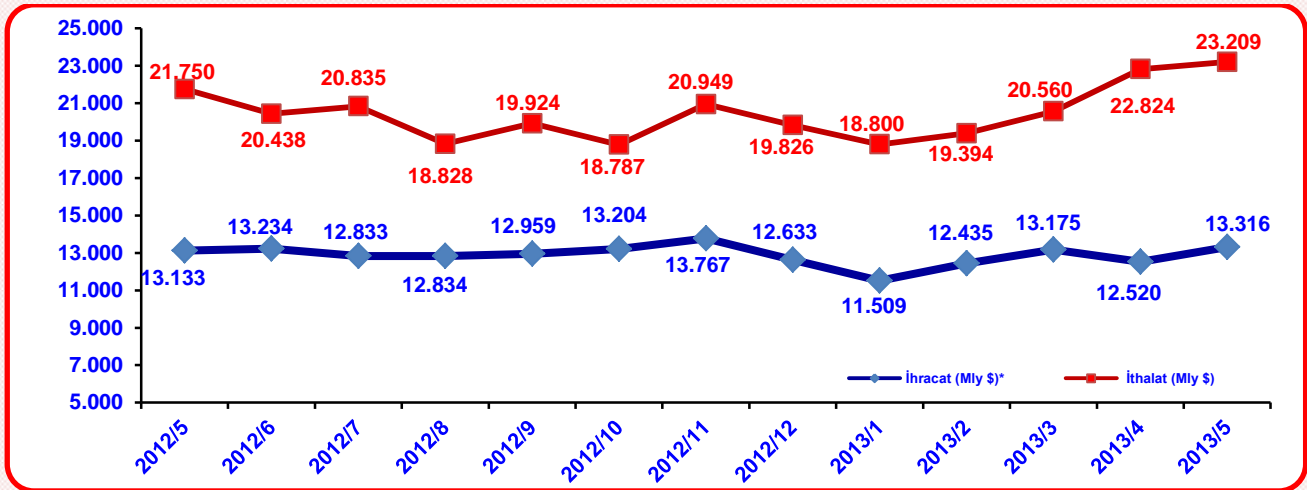
2013 yılı Mayıs ayında, 2012 yılının aynı ayına göre ihracat %1,4 artarak 13,3 milyar dolar, ithalat da %6,7 oranında artarak 23,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde dış ticaret açığı %14,8 oranında artarak, 8,6 milyar dolar seviyesine yükselmiştir.

2012 yılı Mayıs ayında %36,3 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2013 Mayıs ayında %39'a yükselmiş; AB'ye yapılan 2012 yılının aynı ayına göre ihracat %8,9 oranında artarak, 5,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Mayıs ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "motorlu kara taşıtları ve aksam parçaları" (1.458 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler; bunların aksam ve parçaları" (1.173 milyon \$); "demir ve çelik" (940 milyon \$), "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları" (826 milyon \$) izlemiştir. "Mineral yakıtlar ve yağlar" (4.951 milyon \$), "kazanlar, makina ve cihazlar, aletler; bunların aksam ve parçaları" (2.791 milyon \$), "kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası" (2.219 milyon \$) ve "motorlu kara taşıtları ve aksam parçaları" (1.582 milyon \$) ise en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

2013 yılı Mayıs ayında, İzmir'in ihracatı 2012 yılının aynı dönemine göre %15,7, bir önceki aya göre %4,2 oranında artarak 798 milyon dolar, ithalatı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %10,8 oranında azalırken, bir önceki aya göre %5,4 oranında artış göstererek 944 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2013 yılı Mayıs ayında, Ege Bölgesi'nin ihracatı 2012 yılının aynı dönemine göre %9,2, bir önceki aya göre %5,5 oranında artış göstererek 1.532 milyon dolar, ithalatı ise %11,2 oranında azalırken, bir önceki aya göre %3,3 artış göstererek 1.522 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU

BÜYÜME	2008	2009	2010	2011	2012	2013/I
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	742.094	616.703	731.608	772.298	786.293	200.319
Büyüme Oranı (%)	0,7	-4,8	9,2	8,5	2,2	3,0
İmalat Sanayi (%)	-0,1	-7,2	13,6	10	1,9	2,8
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2008	2009	2010	2011	2012	Nis.13
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	21.194	21.277	22.594	24.110	24.821	25.691
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.611	3.471	3.046	2.615	2.518	2.641
İşsizlik Oranı (%)	11,0	14,0	11,9	9,8	9,2	9,3
ENFLASYON (%)	2008	2009	2010	2011	2012	Haz.13
ÜFE (yıllık)	8,11	5,93	8,87	13,33	6,17	5,23
TÜFE (yıllık)	10,06	6,53	6,40	10,45	8,94	8,30
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2008	2009	2010	2011	2012	May.13
İhracat	132.027	102.143	113.883	134.972	152.537	13.316
İthalat	201.964	140.928	185.544	240.834	236.544	23.209
Dış Ticaret Dengesi	-69.936	-38.786	-71.661	-105.863	-84.008	-9.893
Cari İşlemler Dengesi	-41.959	-13.991	-47.099	-77.089	-48.867	-53.595
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2008	2009	2010	2011	2012	2013/I
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-72,1	-65,5	-93,4	-124,8	-139,7	-146
BORÇLANMA (Milyar \$)	2008	2009	2010	2011	2012	2013/I
Dış Borç Stoku	281	269,2	291,9	304,2	336,9	349,9
Kamu	92,4	96,8	101	104,2	110,8	103,3
Özel	188,7	172,4	190,9	200	226	239,9
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takvim Etkisinden Arındırılmış	2008	2009	2010	2011	2012	May.13
Toplam Sanayi	-1,1	-10,4	12,4	9,7	2,5	1,0
İmalat Sanayi	-2,2	-12,4	14	10,1	2,2	1,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	Haz.13
Kapasite Kullanım Oranı	64,9	67,7	75,6	75,5	74,2	75,3
GÜVEN ENDEKSLERİ	2008	2009	2010	2011	2012	Haz.13
Reel Kesim Güven Endeksi	90,1	87,4	110,4	110,5	106,3	111,8
Tüketici Güven Endeksi**	69,9	78,79	90,99	92,0	75,6	76,2
SANAYİ CİRO VE SİPARİŞ ENDEKSLERİ	2008	2009	2010	2011	2012	May.13
Sanayi Ciro Endeksi	158,4	138,2	162,7	208,4	140,1	155,8
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2008	2009	2010	2011	2012	Oca.- Haz.13
Bütçe Dengesi	-17.432	-52.761	-40.081	-17.439	-28.791	3.063
PROTESTOLU SENET	2008	2009	2010	2011	2012	Oca.- May.13
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.574	1.600	1.216	919	1.075	442
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	6.760	7.771	5.769	4.902	6.949	3.010
KREDİLER (Milyar \$)	2008	2009	2010	2011	2012	May.13
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu	141,3	128,8	119,8	127	138,3	142,7
BORSA VE DÖVİZ	2008	2009	2010	2011	2012	Haz.13
BIST 100 Endeksi	47.905	49.066	79.226	82.809	64.982	76.294
Euro/\$	1,3978	1,4316	1,3377	1,2945	1,2858	1,3190

SEKTÖREL BAKIŞ

KUYUMCULUK SEKTÖRÜ

5000 yıllık bir geçmişe sahip altın ve mücevherat sektörü; günümüzde geçmişten gelen bu parlak mirasının etkilerini kullanarak, geleneksel izleri taşıyan yenilikçi tasarımlar ve yüksek teknolojilerle üretim gerçekleştirmektedir.

Hindistan, Çin, ABD, Rusya ile Türkiye dünyanın en büyük 5 beş pazarı içinde yer almaktadır. Üretim kısmında ise Türkiye, Hindistan ve İtalya'nın ardından üçüncü sıradadır. 2012 yılı yıllık 400 ton altın işleme kapasitesi olmasına rağmen, yaklaşık her sene 250-300 ton altın mücevherat üretimi yapılmaktadır. Kuyumculuk sektörü yaklaşık olarak 250 bin kişiye istihdam sağlamakta olup, yaklaşık 5 bin üretici ve 35 bin perakende satış mağazasına sahiptir. Altın mücevherat üretim yoğun olarak Ankara, İstanbul ve İzmir'de yapılmaktadır. Ülkemizin Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde ise, bazı illerde geleneksel izler taşıyan üretimler yapılmaktadır. Üretimin yoğun kısmı ihraç edilmekte, kalan kısım ise, yerli tüketicileri, turistleri ve bavul ticaretini kapsamaktadır. Altın ithalatına baktığımızda, son yıllarda 100-200 ton altın ithal edilmektedir.

Biyomedikalden, uzay ve havacılığa, nano teknolojiden güzellik ürünlerine kadar bir çok alanda varlığını sürdüren altının ithalatı, Merkez Bankası ve izin belgesine sahip İstanbul Altın Borsası üyeleri tarafından yapılabilmektedir.

2011 yılı dünya verilerine göre; Türkiye, değerli mücevherat ihracatında 11. sırada, altın ihracatında ise, İtalya'dan sonra ikinci sırada yer almaktadır.

Dünya Altın Konseyi'nin tahminlerine göre; Türkiye'deki yastık altı altın miktarının yaklaşık 5 bin ton, yani 216.9 milyar dolar olduğu belirtilmektedir. Bu rakam İrlanda'nın GSYİH'ından daha yüksektir. Dünya merkez bankasının kasasında 31.6 bin ton, Türkiye'nin ise, 375.7 ton altın bulunmaktadır.

Türkiye'nin altın rezervleri toplam rezervleri içinde %16'lık bir payı oluşturmaktadır. Bu oran ABD'de %75, Almanya'da ise, %71'dir.

Tuik verilerine göre; Türkiye 2012 yılı altın mücevherat ihracatı 2.500 milyon \$ olup, sırasıyla ihracat, en fazla BAE, Irak, Rusya Federasyonu ve Kazakistan'a yapılmaktadır. Türkiye 2012 yılı altın mücevherat ithalatı, 380 milyon \$ olup, ağırlıklı ithalat İtalya, BAE, İspanya, Bulgaristan'a yapılmaktadır.

Son yıllarda teknoloji, tasarım ve inovasyon çalışmalarıyla altın çağını yaşayan sektör, fiyatlardaki dezavantajları bu alanlarla avantaja çevirme çabası içindedir.

Sektörün karşılaştığı temel sorunlar arasında ÖTV Sorunu, Ata Karnesi, PTT ve bankaların kuyumculuk işine el atması, kayıt dışılık ve ithalat rejimi sayılabilir.

Diğer yandan, markalaşma ve Ar-Ge çalışmaları, ürün ve tasarım çeşitliliğinin yakalanması, altın borsasının kurulması ve ihracatta 2. büyük ülke olmak gibi konularda sektör bir ivme kazanmıştır.

Ancak, sektörün başarı elde ettiği bu noktalarda gelişmenin ve ilerlemenin peşinin bırakılmaması gerekmektedir.

İhracatta geline yerin korunması ve ilerletilmesi açısından, yeni pazarların artırılması kaçınılmazdır.

Sektörde marka olmuş firmaların marka bilinirliklerini yurtdışına taşımaları, küçük ölçekli firmaların ise, markalaşma yolunda adımlar atarak kendi markalarını oluşturma konusunda desteklenmesi gerekmektedir. Dış pazarlarda yer almak, hızla değişen rekabet şartlarına uyum sağlayabilmek, kaliteli ve yenilikçi tasarımlarla üretimi sağlamak için markalaşmanın kaçınılmaz olduğu görülmektedir.

FED Başkanı Bernanke'nin parasal genişlemeyi sonlandıracakları yönündeki açıklamasının ardından küresel yatırımcıların dolara olan talebi artarken, özellikle de gelişmekte olan ülkelerin paraları değer kaybına uğramıştır. Bir süredir yükselişte zorlanan altın gibi değerli madenler ise, sert düşüş yaşamıştır. Altın fiyatları son 3 yılın en düşük seviyesine gerilemiştir. Uzmanlara göre 2013 yılı sonlarına doğru altının 1.000 \$ sınırına dayanacağı düşünülmektedir.

Bu sert düşüşler sebebiyle azalsa da, bugün merkez bankasının portföyündeki altının yaklaşık tutarının 500 milyar dolar olduğu belirtilmektedir